

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. augusztus 25

Csütörtök.

XXIII évfolyam. 68. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájaba küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petisóért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

A végeredmény.

Az összeegyeztető bizottság összeült és a két ház határozatainak összehasonlítása után a költségvetés szentesítés alá került s ezzel a magyar nemzeti történelemnek egy jelentőséggel teljes korszaka jut befejezéshez, korszak, mely minden jó magyarban azt a kívánságot kellene, hogy keltse fel, hogy oly állapotok, minők e két év alatt uralkodtak, vissza ne térjenek, hogy Magyarország ezentúl mindig rendes háztartást vezethessen. E kívánság beteljesedéséhez könnyen hozzájárulhatunk, ha megfontoljuk, mi mindent elmulasztottunk a könnyelmű igazságok, az országban folyó léha bujtogatások által, amit ellenben az ország javára elértünk, elértünk ama katonai reformok által, melyek voltaképen, mint Tisza miniszterelnök főrendiházi beszédében határozottan kiemelte, a király személyes kezdeményezéséből erednek, reformok, melyeket a korona viselőjének bölcsessége és a nemzet iránt érzett szeretete mellett másképp is elérhettünk volna. Elmulasztottunk azonban mindent, ami valóságos anyagi haladást, a magyar polgárság valóságos nemzeti emelését idézhette volna elé, elmulasztottunk mindent, ami a magyar népet sokkal nagyobb ellenállóképessé, erővel vértelmezhető volna fel ama kemény sorcsapások ellen, melyek az országot az időjárás által meglátogatták. Ama igazságokra vonatkozólag azt mondta Tisza miniszterelnök, hogy nem fél, hogy a legközelebbi időben az 1867. kiegyezés komoly tárgyalásra kerüljön. E szavak sokkal inkább érthetőek a magyar állam vezetőjének ama tudatából, hogy politikája, a 67-iki törvény fenntartásának politikája, már maig is mennyire bevált, abból a tudatból, hogy azok az érvek, melyeket e kiegyezés fenntartása mellett oly gazdag mértékben nyújtott, a nép megértésével találkozott, hogy mindenek előtt a szabadelvűpárt nyerte minden részben ez érvek által azt a meggyőződést, azt az önértéket, hogy jövőre nem engedi magát, még ideiglenesen sem zsákba bujtatni az ellenzék szenvedélyes jelszavai által. Hogy azonban tárgyilag is igazolt-e ez a bizalom, azt majd a jövő őszi campagne fogja megmutatni, mikor az ellenzék, mert éppen a kiegyezést illető törvényjavaslatok kerülnek tárgyalásra, ujult erővel fog támadni és, mint hiszi, kelleni fog támadnia. E támadás sikere egyes-egyedül attól függ, mennyire erősödött meg a szabadelvűpárt az eddigi campagne, Tisza miniszterelnök eddigi vezetése által. A szabadelvűpárt tagjai pe-

dig rendkívül hozzájárulhatnak e megerősítéshez, ha a szünetet arra használják, hogy összeköttesbe lépnek választóikkal, ha nekik, kik most az idők szerencsétlen folyása mellett különösen fogékonyak, megmagyarázzák, mily sok áll reájuk és Magyarország javára nézve a kockán, ha újból oly vad üzemek fejlődnek az országban. Akkor joggal elmondhatja a szabadelvűpárt, hogy egy megfontolt, a tényeket és a szerves fejlődési menetet figyelembe vevő politika keresztülvitele körül a lakosság többségének hangulata mellette van.

Mindama kifogások s ellenvetések közül, melyeket néhány főrendiházi tag a költségvetés tárgyalásakor felhozott és ezzel az első kamarát a második kamara ellenzéki törekvéseinek mintegy hangfogójává tette, miután Tisza miniszterelnök mindeme ellenvetéseket oly alapon cáfolatban részesítette, csak egyet kell figyelembe venni és tárgyilag igazolni tekinteni, és ez az az ellenvetés, hogy népis koláinkban a tandíjat általánosságban még maig sem szüntették meg. Miután az ország a súlyos gazdasági szorultság dacára magára vállalta az állami és vasuti hivatalnokok fizetésének javítását, most mindenek előtt valóban utána kell látni, hogy saját gyermekeinek szellemi birtokát gazdagítsa, hogy az akadályokat elhárítsa, hogy minden gyermek látogathassa az iskolákat. Ez a valódi alapja a nemzeti politikának és itt valóban nincs veszíteni való idő. Ez politikai és gazdasági erősödést hoz magával az egész nép számára. Ha ily eredménnyel végződött a költségvetési vita, ha a kormány ily értelemben a leggyorsabban megragadja a kedvezményezést, és ki fog alakulni Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter törvényjavaslata, akkor ez a költségvetési vita, mely a kormányra nézve semmi további serkentést nem hozott, mégis érlelt egy áldásos eredményt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az utolsó ülés. A parlament nyári szünete hivatalosan aug. 19-én kezdődött meg. A képviselőház aug. 19-én délután tizenkét órakor báró Feilitzsch Arthur elnöklete alatt néhány percre összeült és átvette a főrendiház üléséről szóló értesítést, a mely szerint a főrendiház az elője terjesztett törvényjavaslatokat változatlanul elfogadta, hozzájárult továbbá a főrendek háza azokhoz a kormány- és számszéki jelentésekhez is, a melyeket a képviselőház elfogadott volt, s így az ezekre vonatkozó közös egyetértéssel hozott határozatok országos határozatokká váltak. Ezeknek enunciólása után még csak a mostani ülésről fölvevő jegyzőkönyvet hitelesítették.

Délután Csáki Albin gróf elnök, Vigyázó Ferenc gróf főrendiházi, Szóts Pál képviselőházi jegyző és a miniszteriumok képviselői összeegyeztették a két Háznak a törvényjavaslatokra vonatkozó határozatait és konstataáltak, hogy a két Házból elfogadott szöveg azonos. A törvényjavaslatokat most már a feltevése elé terjesztik szentesítés végett.

KÜLFÖLD.

Az japán—orosz háború.

Port-Artur ostromáról biztos hír aránylag kevés érkezett. Csifuból származó hadtudósítások azonban megegyeznek abban, hogy az orosz erősség végső napjai közeledéskor vannak. Éjjel-nappal szakadatlanul folyik az ostrom. Mozzanatairól a cenzura kevés táviratot bocsát át, de Csifuból jelentik, hogy a Liaotsean előhegységtől hat mérföldnyire a hadihajók földjén a tisztek egymás szavát alig hallhatták, olyan erős volt a szakadatlan ágyúdörgés, amely Port-Arturból odahallatszott. Ez bizonyára az utolsó erőfeszítés, melyet a japán ostromlók tesznek az erősség bevételére. Hasztalan buzditja a cárról Pétervárról a helyőrséget egy Stössel tábornokhoz intézett táviratban, hasztalan hirdetik orosz részről, hogy a helyőrség rendületlenül hisz győzelmében, Port-Artur sorsa meg van pecsételve.

A liaojangi harctérről az ünnepnapok alatt bővebben érkezett híradás, mint az előző napokban. Legnevezetesebb ezek közt az, hogy a japánok szombaton elfoglalták Anszancsant, s az oroszok Mukden irányában visszavonultak. Orosz részről nagy csapatmozgósítás van tervezetben. Erről már lapunk legutóbbi számában adtunk hírt. Viszont most arról van szó, hogy egy új japán hadsereget is szerveznek, melynek az a feladata, hogy Vladivostokot megtámadja. A szállongó híreket természetesen nehéz ellenőrizni, de kétségtelen, hogy mindkét hadviselő fél összes erejét veti latba, hogy fegyvereit győzelemre juttassa.

A tűzoltók kongresszusa.

Hazánk fővárosában, Budapesten három napon át komoly és fontos munkát végzett a tűzoltók nemzetközi kongresszusa, amely Szent-István napján tartotta záró ülését. Sok érdekes kérdést vitáltak meg, számos üdvös eszmét pendítettek meg, amelyek megvalósítása nagy lendületet fog adni a tűz elleni védekezés ügyének.

A harmadik nemzetközi tűzvédelmi kongresszus Szent-István napján tartotta harmadik és egyúttal záró ülését az újvárosbáza közgyűlési termében. A kongresszusi tagok reggel megnézték nemzeti ünnepünket, a budavári díszes körmenetet s fél 11 órakor kezdtek meg tanácskozásait, melyeket gróf Széchenyi Viktor szövetségi elnök vezetett.

A megnyitást után Gautsch Konrád (München) tartott érdekes előadást a fa és szövetek inpregnálásáról, követelményül állítva föl, hogy színházakban vagy más nyilvános helyeken más anyag, fa vagy szövet használata ne engedessék meg, mint a mely inpregnálva van és a tűznek többé-kevésbé ellenáll. A kérdéshez Giersberg (Berlin), Neumayer és Wellisch (Genf) szólottak hozzá.

Ezután Breuer Szilárd, a magyar orsz. tűzoltó szövetség titkára tartott nagyérdemű előadást a gőz-

malmok tűzbiztonságáról, kiemelve azokat az építési, tűzvédelmi, villemos berendezési követelményeket, melyeket minden új malom építésénél szem előtt kell tartani. A nagy tetszéssel fogadott értekezéshez Sheppard angol delegátus szólott hozzá.

Ezzel a napirend kimerült s a tanácskozások végeredményeként gróf Széchényi Viktor elnök a következő határozati javaslatot terjesztette elfogadás végett a kongresszus elé:

1. A ántassék a kormányoknak, hogy a tűzvédelmi vegytant a legnagyobb figyelemben részesítsék.

2. A gyárak és malmok közigazgatási uton vagy törvény alakjában köteleztessenek, hogy telepükön tűzoltóságot szervezzenek és gyakoroljanak be. Ez a rendelet hatóságilag foganatosíttassék.

3. A gyártulajdonosok, különösen a gőzmalomok tulajdonosai szigorú büntetés terhe alatt arra köteleztessenek, hogy minden előforduló, bármily jelentéktelennek látszó tüzet is jelentsenek be a hatóságnak, hogy ezekből is tanulhassanak azok, akikre a tűzvédelmi intézkedések végrehajtása bízva van.

4. A gyárak és a gőzmalomok építésénél és tervezésénél nagyobb figyelem fordíttassék a tűzbiztonságra.

5. A színházakban minden színpadi kellék vagy díszlet készüljön papírból vagy más anyagból, impregnáltassék a tűzbiztonság fokozása érdekében.

6. A jövőben nemcsak nagyobb városokban, de kisebb városokban, sőt falvakban is a tűzjelzésre villamos vezetékek szereltesse fől.

E határozati javaslatokat, melyeket De Marie francia, Sachs Edwin német és angol nyelven terjesztett elő, a kongresszus egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Ezután gróf Széchényi Viktor megtartotta záróbeszédét, melyben rámutatva a vita magas színvonalára, az elért fényes eredményre, köszönetet mondott a külföldi résztvevőknek és arra kérte őket, tartsák meg Magyarországot és Budapest fővárost továbbra is jóemlékezetükben. Hosszantartó éljenzés követte a beszédet, valamint De Marie köszönő szavait, mire a III. tűzvédelmi kongresszus véget ért.

Délután a kongresszus tagjai megtekintették az új országházat, a kuriát, a túzoltókiállítását és végül a városligeti régi versenyterre vonultak, a hol igen érdekes tűzpróbák és bemutatók történtek. Olejék Károly elnökségi tag rendezte a próbákat, melyeknek sok ezer főnyi nézőközönségük volt. Robbanásmentes benzintartókat mutattak be, fabódékat gyújtottak fől, melyeket kis kézi fecskendőbe zárt extink-

tórfolyadékkal pár perc alatt eloltottak. A gőzfecskendők, tolólétrák, mentőkészülékek és impregnált szövetek bemutatásával a próbaeste 7 órakor véget ért.

Algyógyi m. kir. állami gr. Kun Kocsárd székely földmives iskola.

— Pályázati hirdetmény. —

Az algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 8 mérsékelt fizetéses helyre, melyek folyó évi október hó 1-én töltetnek be, ezzel pályázatot hirdet.

Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére, mint bérsgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek.

Pályázati feltételei a következők:

1. Az ingyenes helyekre kizárólag csak székely eredetű földmives ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: ételmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kertészeti és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 30 koronát és szorgalmához képest 30 korona munkabérré is számíthat.

2. A 8 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én ételmezésükre 24 koronát fizetnek az iskola igazgatóságának, melyért lakásban, ételmezésben stb. épen úgy részesülnek, mint az ingyenes helyre befogadottak s azokkal egyenlő kötelezettség alatt állanak minden tekintetben, csupán a ruházati illeték és munkabérré nem számíthatnak.

3. Mind az ingyenes, mind pedig a fizetéses helyekre csak oly a földmives osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, akik a 17 évet betöltötték és mezei munkák végzésére ép, erős, egészséges testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. A kik katonakötelezettségüknek eleget tettek vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek.

Folyamodványok folyó évi augusztus hó 31-ig Algyógyra (Hunyadmegye, posta helyben) a földmives iskola igazgatóságához nyújtandók be.

Folyamodványok következőleg szerelendőek fel:

- a) Keresztlevél;
- b) Iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud;
- c) Pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány;
- d) Illetőségi bizonyítvány;
- e) Orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában vagy fertőző betegségben nem szenved, védhímlővel sikeresen újraoltatott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valóságos hímlőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépésekor az intézet orvosa újra beoltja);

f) Erkölcsei bizonyítvány, s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katoná, a katonai igazolvány is;

g) Kiskorúságesetén szülői vagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet;

h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fenntartani magát;

i) Közs. bizonyítv. arról, hogy a pályázónak hány testvére van, mily koruak, szülői gyámság alatt állnak-e, vagy nagykoruak és a szülők mivel foglalkoznak.

A felvett tanulók köteleztetnek arra, hogy ruházatukban a székely népviselethez alkalmazkodnak, melyből belépésük alkalmával egy itt készített öltöny és egy hétköznapi ruhával, 3 pár fehérneművel, 2 pár lábbalival, 2 köténnyel és 2 törülközővel kell bírniok. Az iméntiből hiányzó fehérnemű, vagy öltözködarabokat az igazgató a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszeresetteti, esetleg későbbi munka-keresményének terhére előlegül bevásárolja.

A felvett és belépő növendék kötelezi magát, hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, kötelességének mindenkor megfelel, a tanfolyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a rá, addig az iskola által fordított költségeket pontosan, akár egyszerre, akár az iskola igazgatósága által engedélyezett részletekben visszafizetni.

Közhírré tétetik egyszersmind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül 300 kor. fizetésre kötelezik magukat, az alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

Algyógyon, 1904. évi augusztus hó.

Gáspár József,
igazgató.

T Á R C A.

Fazakas Éva története.

— Kép a székely népeletből. —

Írta: Horváth Janka.

Aratás végéig volt mit beszélni a falusiaknak. A szép Évát addig táncoltatta az urfi, míg urfi-szolgáinak állott. Mátyás Imre pedig busul utána, hogy a mezőn se mutatja magát, mindig a marhát őrzi. Csak erről folyt a szóbeszéd.

De lett nagy riadalom harang félreveréskor. A mezőn fellángolt az urfi gabonája, mind a két frissen rakott asztal egyszersre gyúlt ki. Gyújtogatásról kiabáltak, keresték a tettet. Az elesapott parádés kocsisra, meg Mátyás Imrere esett a gyanu, más haragosa nem volt az urfiának.

Keresztessné — a falu szóhordója — hallotta, mikor Imre szidta, fenyegette Évát s az urfit, aztán az egész napján éjfélt után került haza Imre, azt mondta, hogy egy eltévedt üszőt keresett az erdőn.

Mindkét gyanust elfogták. Imre nyolc hónapig ült a megye börtönében, nem tudta senkivel sem bizonyítani, hogy az erdőn járt a tűzvész napján. Haragosa volt az urfiának, azt nem tagadta. Az elesapott kocsis meg rá vallott, hogy látta Imrét a mezőn az égés napján.

Az Imre gazdasága özvegy anyjára maradt. Rosszul ment a dolog minden férfi segítség nélkül.

Sirva jött Mátyásné a fiát látogatni. Hoztam neked édes fiam, egy kis kalácsot, szíveden látom, hogy itt éhezteknek; két új inget is hoztam, legyen elég tisztád, az ingeket Bíró Rózsika varrta — én már nem látom. — Jó leány az a Rózsika, a nyáron napizámból, meg a fürdőbe eladott zöldségből egész rend ágyneműt szerzett magának. Így beszélt a vén asszony.

— Hát Éva mit csinál? kérdezte Imre.

— Annak lelohadt a kedve. Ugy beszél, az urfi asszonyt hoz a házhoz, egy gazdag városi kisasszonyt, Éva pedig készül Belsőországba.

— Hogy eldugja a szegényét?

— S újat szerezzen hozzá. Neki való az oláhok között, hogy verje meg az isten, ő juttatott téged ide. Imre nem felelt csak nagyokat sóhajtott.

Végre bizonyítékok hiányában felmentették az ártatlan leányt. Nem volt öröme, midőn haza került; nagy pusztulás volt otthon; a télen kiűtött marhavész koldussá tette a falu népét, az ő gazdaságában sem maradt egy disznó s a szárnnyasokon kívül más élő állat, aztán nagyon nehezebb esett, hogy félvállról, gyanus szemmel nézett minden ember rá, a fogságból szabadultra. Nem volt jó neki itthon. El kell innen menni — mind azt forgatta agyában. Földjét felbe adta, abból megélhet édes anyám kopogó fejére — gondolta — s a többi egészen elszegényedett falusiakkal együtt elment Romániába munkásnak.

— Romániában sem mind fenekig tejfel — írta anyjának. — Kevesebb bért kaptunk az előre ígértől, pauszra pedig itt hiába vagy magyar ember,

nem kap igazságot. Aratás után haza küldték a munkásokat, de én beszegődtem egy bukaresti urhoz háziszolgának. Szomorú nekem otthon, pedig itt is fáj a szívem.

Bukarestben nehéz munkát végzett rossz, fagygy szagu étel mellett, egyszer aztán nagyon megörvendett, mikor nehéz terüt cipelt haza a piaceról, szembe jött vele Rózsika vásárló kosárral.

— Hát te hogy jöttél ide? — kérdezte nagy csudálkozással.

— Az előpataki fürdőn egy német doktor felesége felfogadott s ide hozott, most annál főzők s két aran at kapok egy hónapra.

Ettől fogva minden vasárnap együtt mentek sétálni s amint egyszer a Chaussée mentén a fényes kocsiakat, szép lovakat bámulták, elkiáltja magát Imre: Ne ne az a cifra selymes dáma abban a fekete lovas kocsiában, szakasztott olyan, mint Fazakas Éva.

— Tán csak nem ő? de be haragosan fordult ide erre a szódra. Sok ilyen cifra magyar leány járja itt a bolondját, míg rossz vége nem lesz.

Eleget ügyelték, keresték az Évához hasonló hölgyet, de többé soha nem látták.

Imrének jobb dolga lett, a Rózsika ajánlatára felfogadta a doktor kórházszolgának, ott már szépen tehetett félre béréből, hogy egy pár marhát vegyen haza megy, ahonnan megjött a hír, hogy a kocsiszt elfogták emberölés miatt s most mindenki úgy gondolja, hogy az Adorján ur asztagait is az gyújtotta fel, s Imre ártatlanul szolgolt.

Már harmadik évben szolgált a kórházban Imre,

NAPI HIREK.

— **A honvédség köréből.** Barthely István honvéd ezredes, a brassói 24. honvéd gyalogezred parancsnoka, f. hó 22-én Kézdivásárhelyen időzött. A parancsnok szemlét tartott a szept. 5-én kezdődő ezredösszpontositásra bevonult tartalékos- és póttartalékos katonák fölött.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Pálmay Lenkét, a sepsiszentgyörgyi m. kir. áll. tanítónőképző intézet helyettes igazgatóját kinevezte ugyanezen intézet igazgatójává. A székely nőnevelés, tanítónőképzés barátai bizonyára széles körökben igaz örömmel fogadják a végleges kinevezés tényét, mert Pálmay Lenke egy évi lelkes munkássága új életet teremtett az ifjú intézetben s az ő nagyműveltsége, finom lelke és meleg szívvel párosult erőfeszessége kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a vezetése alatti intézet rövid idő alatt az ország egyik első nőképzője leend. Ebben a meggyőződésben úgy az igazgatóknak, mint az intézetnek őszintén gratulálunk.

— **25 éves papi jubileum.** A közdi orbai r. kath. esperes kerületi papság aug. 20-án, Szent István király napján szép ünnepet rendezett egyik érdemes tagja: Markaly Antal kézdiszentléleki plébános tiszteletére, aki e napon érte meg áldozópappá szenteltetésének 25-ik évfordulóját. A esendben, zajtalanul, de áldásosan munkáló jubiláns az évfordulót is minden feltűnés nélkül színdékozt megünnepelni, paptársai azonban, élőkön az ágilis és tapintatos főesperessel Balázs Ferencet, nem engedték nyoma nélkül el-
tűnni az emlékeztetés évfordulót. Majdnem mind megjelentek a kerület papjai a szentléleki bucsun, mely most kétfős ünnepé lett. A nagy misét a jubiláns Markaly Antal fényes segédlettel, Balázs főesperes manuduktorsága mellett mondta el; ünnepi beszédet pedig Veres Lajos küllői kerületi főesperes, kere-
lőszentpáli plébános mondott, aki a jubiláns első miséje alkalmából is ünnepi szónok volt; a gyönyörű, szívhez szóló beszéd hatása alatt nem egy szem tölt meg könnyekkel. A templomi ünnepély fényét emelte gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök megemléke-
zése is, ki a jubiláns érdemeit szépen méltatta egy szívélyes hangú, elismerő levélben, melyet Balázs ker. főesperes olvasott fel a templomot zsufolásig megtöltött hívek jelenlétében. A templomi ün-
nepély után a jubiláns lakásán megjelent, egy-kettő kivételével az egész kerületi papság, kiknek nevébe Balázs főesperes tolmácsolta, ékes szónoki beszédben üdvözölte Markalyt, áldást kérve Istentől ezutáni munkásságára is; a tanítótestület is üdvözölte a ju-
bilánst, aki mindkét üdvözlésre meghatottan mondott halás köszönetet. Végül az ünnepelt házában kedélyes

ebéd volt, melyen lelkes felköszöntőkben adtak kifejezést a megjelentek valamennyien a jubiláns iránti ragaszkodásuknak. Ad multos annos.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a sepsiszentgyörgyi m. kir. áll. tanítónőképző intézethez Kardbordó László, pápai áll. tanítóképző int. tanárt és Hegyesi Jolán, hódmezővásárhelyi kép. tanítónőt hasonló minőségben, — Gludovacz Emma sepsiszentgyörgyi tan. képző int. tanítónőt pedig Hódmezővásárhelyre áthelyezte.

— **Vasutasok előléptetése.** A brassó-kézdivásárhelyi vasut Kézdivásárhely állomásán szolgáló vasutasoknál a következő előléptetések történtek: Zsigmond Ferenc állomásfőnök, áll. vasuti ellenőr a 3200 koronás, — Soós Albert állomásfelvigyázó és Kiesid Imre raktárnok az 1200 koronás, — Grím Miksa, állomás felvigyázó az 1040 koronás, — Béla József váltóőr a 900 koronás, — Both József állomási málházó a 800 koronás fizetésbe léptek elő, a szabályszerű lakbérben kívül.

— **Kinevezés.** A sepsiszentgyörgyi áll. polg. leányiskolához Zujzon Farkas helyébe tanítónőnek Bokoró Fehér Irén helyeztetett át Liptószentmiklósról.

— **Halál a tűzben.** Mikóújfaluban aug. 21-én nagy tűzvész pusztított, melynek emberélet is esett áldozatul. Deák Mihály földműves 3 éves kis fia porráégett a földig leégett épületben. A tűz keletkezése ismeretlen; a bíróság, mely kiszállott, fogja kideríteni, hogy kit terhel a bűnösség úgy a tűz keletkezése, mint a kis gyermek borzasztó halála tekintetében.

— **A papok száma Magyarországon.** A kiadott statisztikai adatokból megtudjuk, hogy Magyarországon mennyi a papok száma. E szerint a megtelepült nyolcvannégy római katolikus szerzetesrend százkilencvenegy rendházában 1881 férfi szerzetes lakik; a hatvankilenc női rend kétszázkilencvenkilenc rendházában 3926 apoca. Van azután az ország 3235 római katolikus anya- és 11533 leányegyházában 2727 plébános, 1724 káplán, 593 más állású pap, 1152 nővédek, 270 nyugalmába küldött és 250 világi pap és szerzetes. A görög katolikusok négy szerzetesrendjének kilenc rendházában 41 szerzetes lakik, 2101 anya- és 3011 leányegyházak 1042 plébánosa, 639 káplánja és 112 egyéb állású papja van. A görög-keletieknek öt rendjük van, amelynek 15 rendházában 43 szerzetes lakik. A 2128 anya- és 405 leányegyházaknak 1959 plébánosa, 236 káplánja és 40 egyéb állású papja van, a nővédek papok száma 205, a nyugalmazottaké 29, világi pap és szerzetes csak 4 van. Az ágostai evangélikusoknak 899 anya- és 88 leányegyházuk van 914 lelkészszel, 176 segédlelkészszel; van még 215 nővédek és 42 nyugalmazott p.p. Az evangélikus reformátusok 2036 anya- és 449 leányegyházában 1973 lelkész, 219 segédlelkész, 313 nővédek pap és 20 nyugdíjas pap van. Az unitáriusoknak 113 anya- és 59 leányegyházuk van 105 lelkészszel és 20 segédlelkészszel. Nővédek papjuk csak 15 van, nyugalmazott 4. A zsidóknak 559 anya- és 1810 fiókhitközségében 392 rabbi és 131 rabbi-jelölt van. Összesen 17.004.

— **Erdélyi zsinati képviselők.** Az erdélyi református kerületben a zsinati képviselőkre beadott szavazatokat a napokban bontották fel. Az eredmény a következő: Megválasztottak egyházi rendes tagokká: Bartha Lajos, Dési Gyula, Ravasz János, ifj. Péter Károly esperesek, Nagy Károly teológiai tanár, Bartha Dezső főjegyző, Sándor János, Lénárt József lelkészek (1 helyre pótválasztás lesz); világi rendes tagokká: Zeyk Dániel, Mezei Albert, Simó Lajos, dr. Kolozsvári Sándor, Lénárt Ferenc, Váro Ferenc, Sándor József, dr. Sárkány Lajos, dr. Sebess Dénes. Egyházi pótképviselők lettek: Kővér András, dr. Elek Viktor, Nagy József, Tóthfalusi József, Józsa Sándor, Sófálvi Károly, Jancsó Sándor, (2 helyre pótválasztás lesz); világi pótképviselők: Gáspár János, dr. Szádeczki Lajos, Apáthy Péter, dr. Kádár János, Ugron János, gróf Bethlen Bilázs, dr. Csernátóni Gyula, (1 helyre pótválasztás lesz).

— **Az országos m. kir. színművészeti akadémián** a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 10., 11., 12-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg d. u. 3 óráig kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvétellel megkívánatnak: a) Színpadias, esinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi

hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező nővédek csupán a válóságos és törvényes család nevében irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával multhatatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A felvétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 K. felvéli díjat, valamennyi növendék pedig 2 K. beiratási díjat, azonkívül 60 K. tandíjat, tartozik 2 részletben u. m. 30 K. felvételtkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden felvett növendék tartozik szülőivel, vagy gámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezővenyt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készséggel ad. Budapest, 1904. augusztus hóban. az igazgatóság.

— **Egy éjszaka története.** Nehéz bűnnel vádolva állt nemrég a kézdivásárhelyi esküdtbíró előtt Hertelendy Kálmán huszéves tanítójelölt. Az ügyészség azzal vádolta, hogy az idén május tizenkilencedikén éjjel Virág János felsőcsernátóni szövő-mestert megakartá gyilkolni s attól mintegy ötven korona készpénzt és egyéb értéktárgyakat elrabolta. Az esetet a súlyosan megsérült szövőmester így adta elő: A mondtott napon estefelé Hertelendy, kit a sepsi-szt.-györgyi állami szövőgyáról jól ismert, éjjeli szállást kért tőle, a mit ő szívesen felajánlott, megosztván vele a saját ágát: Éjjel után három óra felé Virág éles fájdalomra ébredt fel s látta, hogy Hertelendy nincs mellette, az asztalon véres kős fekszik, szekrénye és pénzszelvénye fel van törve, míg körülötte nagy vértócsában négy vassally hever. Segélykiáltására aztán jöttek a szomszédok, kik orvost hívtak. Az orvos Virágon tizenkilenc sérülést, köztük koponyacsonttörést és négy szurást konstatalt. Virág néhány hétig őrizte az ágyat, de aztán teljesen felépült. A esendőrség ezeketán letartóztatta Hertelendyt, akinél Virág egy-két ruháját meg is találtak. A tanítójelölt azonban tagadta a tettet s úgy adta elő az esetet, mintha az éjjel három férfi megkötözte volna őt és a pincébe hurcolta s reggel felé Virág ingét és kabátját rája adva elengedték őt. Az esküdtek azonban nem ütek fel a nyilvánvaló mesének s bűnösnek mondták a vádlottat a gyilkosság kísérletében és a rablásban, mire az eljáró törvényszék tíz évi fegyházra ítélte a tanító-jelöltet. A Kuria ma dr. Devich László előadásában tárgyalta az ügyet s Tassi Pál koronaügyész meghallgatása után a vádlottnak benyújtott semmisségi panaszát elutasította s ezzel az esküdtbíró ítéletéhez hozzájárult.

— **A kovásznai fürdővendégek névsora augusztus 15-ig.** Roediger Lajos tanár Zombor, 5 sz. Hilgusz Antalné Musa, 1 sz. Özv. Gregus Jánosné Sepsiszentgyörgy, 5 sz. Dávid Análné ker. Kézdivásárhely, 5 sz. Péter Mózes főgimn. ig. Sepsiszentgyörgy, 8 sz. Salamon Adolfné k.-jegyzőné Sepsikőröspatak, 1 sz. Vidder Vilmosné ker. Gidófalva, 4 sz. Bándi Istvánné ker. Kézdivásárhely, 8 sz. Luká Popeszkú hiv. Bukarest, 3 sz. Rozenthal Gyula ker. Brassó, 1 sz. Gyarmati Ferencné Székelyudvarhely, 2 sz. Özv. Szendy Lajosné Toosér, 2 sz. Kovács Lajosné Budapest, 3 sz. Dénes Jánosné Budapest, 2 sz. Rosa Tittes Hóltővény, 2 sz. Özv. Steitz Jakabné Brassó, 1 sz. Boor Elemerné Debreczen, 1 sz. Nagy József rendőrk. kapitány Kézdivásárhely, 3 sz. Özv. Janka Henrikné Brassó, 3 sz. Az eddig kimutatottakkal együtt: 383 személy, kik az arra illetékes hatóságnál be vannak jelentve. Nagy baj azonban, hogy néhány szállástadó későn, sőt még az utolsó órákban jelenti be vendégét s e miatt a teljes számot esetről-esetre pontosan megállapítani nem lehet. Ezek szerint az állandó vendégek száma 400-on jóval felül van, s ha ehhez a fürdővendégek forgalmát hozzávesszük, akkor 800-on felüli azok száma, kik aug. 15-ig a kovásznai külföldi fürdőket meglátogatták, illetve, használták. A mostani száraz nyár különösen nagyon kedvezett a fürdőközönségnek.

mikor egy este a magyar papért küldték, mert egy haldokló beteg urvacsorát kíván venni. Más hiányában Imre vitte a pap után palástját, s az egyházi szereket. Az ápolónő vezette őket egy beteg nőhöz, az nehezen lihegve, mozdulatlanul fektet, fekete haja összetépetve környezte halott halvány, merev arcát, szemei le voltak esukva, fehér kezei összekucsolva.

Imre a haldoklón felejtette tekintetét, szívét végtelen szájalom és szeretet fogta el, mintha egy kedves rokon feküdnék ott.

A pap szavaira gyenge, leheletszerű hangon felelt a beteg, miközben erősen zihált a mellé. Imre egy szavát sem értette, még is könnyel teltek meg szemei. Mikor az urvacsorával érintette a pap a beteg ajkát, az felnyitotta szemét, Imrének szíve reszkett a nagy, már megtört szemek tévőleg tekintetétől. A lelősz fenhangja kezdett a haldoklók imádságába, a hosszú ima alatt mind kalkabb lett a beteg lélegzete, az ima végén áldólag nyújtotta följe kezét a lelkész, még egy gyenge sóhajlás hallatszott, s a pap intett az ápolónőnek, fogja le a halott szemeit. Azután utasítást adott, hogy a beteg koporsójára tegyék az ágy felett álló Komlódi Irma helyett a Fazakas Éva nevet.

Fazakas Éva! ismételte Imre s odilépett a halotthoz. Fazakas Éva lenne ez az elasszott, urias kinézésű nő, hosszasan nézte, míg feltalálta benne az ismerős vonásokat; könyei megeredtek s összekulcsolt kezekkel imádkozott.

(Végo.)

HIRDETÉSEK.

Lucfenyőfa eladási hirdetmény.

Kézdipolyán község (Háromszék-vármegye vasuti állomása Kézdivásárhely) előjárósága, az Esztelnek község határában fekvő kétág havas erdőrészen 28,5 kat. holdon előforduló s összesen 6216 t. m³ haszonfára becsült luca fenyőfát 1904. évi szeptember hó 13-án d. e. 10 órakor Kézdipolyán község házában tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja legtöbbet ígérőnek.

1. Kikiáltási ár 8566 korona, az az nyolcezeröttszázhatvanhat kor. mely áron alól a fenti faanyag nem fog eladatni.

2. Az írásbeli ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha a) hirdetményben kitűzött óra előtt nyújtatnak be; b) ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszersmint betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha az ajánlat szövege magyarul, valamint annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szám szerint tartalmazzák, úgy amint ez a hirdetményben foglaltatik; d) ha lepecsételve és iver-

kint 1. koronás bélyeggel ellátva (datnak be; e) ha tartalmazzák az árverési és szerződési tételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzül megajánlott összegnek 10%-át készpénzbe tartalmazzák; g) ha úgy vannak aláírva, hogy az aláírásból ajánlattevőnek neve, lakása, (utolsó posta állomás világosan kiolvasható), ha a borítékon kívül „ajánlat a kézdipolyáni kétág havas erdő részben megtakarított vágás terein eladandó fakészleteire” felírással lesznek ellátva.

3. A kihasználási határidő 2 év, az erdő a legközelebbi vasut állomástól 30 k.-méternyre könnyű kiszállítási vonalon.

4. Utó- esetleg távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

5. Az árverési és szerződési feltételek Kézdipolyán község házában, valamint a kézdivásárhelyi m. kir. erdőgondnokságnál bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kézdivásárhelyt, 1904. aug. hó 22-én.

Cseh Gyula,
főszolgabíró.

(110. 1-1.)

FOGORVOS.

PERL JÓZSEF

AMERICAN DENTIST

(103. 1-2.)

szept. 1-én Kézdivásárhelyre érkezik

és néhány napig a **MILLENIUM-SZÁLLODÁBAN** fog rendelni.

Örök áron eladó, esetleg 6-9 évre haszonbérbe adó

BIRTOK.

Háromszék megyében, f.-csernátoni határban, 65 k. hold tagosított tehermentes prima szántóföld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályú csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épületekkel és finom gyümölcsfakkal, a kertek fásítva.

Felvilágosításokat ad a tulajdonos:

ÖZV. KOVÁCS KÁROLYNÉ

KOLOZSVÁRT, Trefort-utca 19. szám.

(104. 11-12.)

A piac soron levő ujonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval — **szeptember 1-től több évre**

haszonbérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal. (105. 5-6.)

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANGSÓ MÓZES

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószer, és könyvkereskedése

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szállagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érebetükkel — melyek a szállagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedűhurok, óraláncok, olvasók, zsebtükrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoesikát, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeletem alatt házamnál készülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Legszebb és legalkalmasabb névnap és alkalmi ajándékul ajánlok arckép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárunkban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkefék.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszteztartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.